

Soldattorpet Björket kom liksom socknens övriga fyra soldattorp till i samband med indelningsverkets införande och hörde till Västra härads kompani av Jönköpings regemente. I den äldsta rullan, som är från 1686, noteras "157 Måns Jönsson för Ljunga" . Nummer 14 får torpet inte förrän tio år senare och namnet Björket står aldrig i rullorna utan används tydligen endast hemma i socknen.

Vid 1697 års mönstring noteras "Roten skaffar Karl för Ljunga i stället efter Måns Jönsson som är gammal och oförmögen har värk i benen och fått afsked och underhåll" och "Rothen presenterat d. 15 Juni j 1696 Gustaf Månsson som är visiterat". Samtidigt noteras för Måns Jönsson, att han tjänstgjort i 29 år – han skulle alltså ha varit soldat sedan omkring 1667–68 eller närmare tjugo år, innan indelningsverket organiserades.

Hur länge Gustaf Månsson var i tjänst, framgår inte, eftersom nästa tillgängliga rulla är förd först 1716 och roten då är vakant. Året därpå noteras, att den 28-åriga Daniel Larsson blivit "antagen in Maj 1717" . Liksom de övriga i kompaniet tycks Daniel Larsson då ha fått ny mundering (se Alehög s. 2) .

Daniel Larssons soldattid blir kort. Redan vid mönstringen i oktober 1718 framgår, att han i sitt ställe lejt den 20-åriga Jonas Pärsson i mars 1718. Inte heller dennes tjänstetid blir lång – Västra härads kompani och därmed socknens fem soldater kommenderades till Norge vid Karl XII: s fälttåg dit 1718. Bara Bengt Johansson Frimodig på Fröjdafällan återkom. För Jonas Pärsson noteras "död d. 29 December 1718, förkommit i danska Norrige" . De fyra Ljungasoldaterna dog inte i strid utan omkom av svält, köld och fältsjukan under det oordnade och synnerligen illa skötta återtåget söderut efter Karl XII: s död. Innan Jonas Pärsson gav sig i väg, fick han "ny blå klädeskappa med rödt underfoder" . Den förslog nog inte långt mot den staka köld, som uppkom i slutet av december. Jonas Pärssons efterträdare i Björket blev Oluf Danielsson, 20 år gammal och född i Bringetofta. Så småningom får han soldatnamnet Ljungqvist. Roten, som svarar för ST nr 14 är enligt 1728 års rulla Ljunga Broddagård, Ljunga Mellangård och "Gunnarstorp i Bringetofta Socken" .

I motsats till företrädarna fick Oluf Ljungqvist en lång tjänstetid, från 1718 till 1758. Från 1730 kan man följa honom i husförhörlängderna och finner, att han då är gift med Kirstina Pärsdotter och har tre barn. Tre till föds i Björket, men de båda yngsta, som var tvillingar, blev bara några veckor gamla. I

Björket bor även "gamlan" Brita, kanske mor till någon av makarna. Hon dör 1736 77 år gammal .

År 1739 är Oluf Ljungqvist "Commenderad till Malmö" , men vilken uppgift han fick där är inte angivet. Den 10 april 1742 kommenderades Ljungqvist liksom soldaterna på nummer 11, 12 och 13 och nästan hela kompaniet som besättning på galären Horn – Sverige hade just förklarat Ryssland krig och galären ingick i flottan, som sändes över Östersjön. Om galären deltog i något slag under det synnerligen illa förberedda och illa skötta kriget, har inte undersökts. Endast Ljungqvist kom tillbaka, de andra tre Ljungasoldaterna omkom förmodligen av umbäranden p g a bristen på dricksvatten och proviant, farsoter och annat. Ljungqvist kom alltså tillbaka och bevistade flera mönstringar. År 1761 noteras , att Ljungqvist blivit avskedad i maj 1758. Tillsammans med hustrun lämnade han förstas Björket – de tre döttrarna hade redan flyttat hemifrån – och bosatte sig i någon stuga under Broddagård, där Kirstina redan följande år dog av "sting och bröstsjuka" .

Efterträdare på Nr 14 blev Göran Bengtsson Ågren, som var född i Kråke. Som nygift med Anna Greta hade han bott kvar där ett par år och det unga paret hade också fått en son. Denne dog dock av "magaplåga" efter några veckor. I Björket föddes ännu en son, som tydligen fick leva.

Efter sex år i Björket avled Göran Ågren på våren 1764 av "hetsig brännsjuka" . Anna Greta och sonen måste förstas lämna torpet.

Ny soldat på Björket blev efter en tid Jöns Nilsson Ågren. Varifrån han och hustrun Marta Nilsdotter och den förstfödde lille gossen kom, är inte noterat. Ytterligare fem barn föddes i Björket, fast den yngsta fick bara leva en kort tid

Efter 20 års tjänst begärde och erhöll Jöns Ågren avsked "för siuklighet". Familjen flyttade – vart står inte – och soldaten Zacharias Ljung med familj tillträdde våren 1786. Varifrån Ljung och hustrun Catharina Johansdotter och deras två små barn kom, framgår inte. I Björket utökades familjen med fyra döttrar under de åtta år, som Ljung stod för torpet.

Vid mönstringen i januari 1789 är Ljung liksom soldaterna på Nr 10 och Nr 13 "Commenderad med flottan till Karlskrona" . Sverige hade åter förklarat Ryssland krig – lika illa förberett och organiserat som kriget 47 år tidigare.

Mönstringen i oktober 1789 hölls "uti Lägret wid Lilla Aborrfors" – flottan hade dirigerats över Östersjön mot Finska viken. Lilla Aborrfors låg inte långt från staden Lovisa, vilken flera gånger under kriget tjänstgjorde som svenskarnas högkvarter.

Ljung kom så småningom tillbaka till familjen i NO 14, men de båda andra omkom 1790 – om det var i strid eller till följd av umbäranden av olika slag, är inte noterat. Sommaren 1794 fick den då 36-årige Ljung avsked, förmodligen på egen begäran, och familjen flyttade först till Hultsjö och sedan efter ett par år tillbaka till socknen till Källäng.

Ljung ersattes omedelbart med den från NO 73 transporterade Lars Fors, som flyttade till Björket med hustrun Greta Svendsdotter och fyra barn. En dotter föddes här men dog i "hetsig feber" vid tio års ålder.

Vid mönstringen 1803 noteras, att Fors "Har Medaille för Tapperhet i fält" . FY- ra år senare, i juni 1807, hölls mönstring i Stralsund "Öfver den ti 11.1 Pommern Comenderade del af. . . Secund Majorens Compagnie. . . " . Här ingick Lars Fors på NO 14 och Jonas Stork på NO 10. Tillsammans med bl.a. England och Ryssland ingick Sverige då i en koalition, ett förbund, som skulle försöka slå ned den allt mäktigare franske kejsaren Napoleon, För svenskarnas del blev det inte deltagande i några allvarligare strider, varför de flesta så småningom kom helskinnade tillbaka till sina torp. Så även Stork och Lars Fors.

Vid mönstringen i Skillingsaryd 1818 fick den då 57-årige Fors "Afsked med anmä- lan till underhåll, blifvit blesserad d. I Juni 1790 vid Savitaipale, bevistat öfriga Campagner; tjent utmärkt väl" . Fors tycks ha deltagit i de kända strider under general Armfeldts ledning, som utkämpades mot ryssarna vid Savitaipale vid

sjön Saima i södra Finland. Kanske var det för sina insatser där, som han fick sin tapperhetsmedalj?

Lars Fors och hustrun Greta flyttade 1820 till Eriksberg (otyddligt namn) - de fyra barnen hade långt tidigare lämnat hemmet. Ny soldat i Björket blev Anders Isacsson Ljung, som var född i Mossaryd. Han gifte sig snart med Maria Andersdotter, som närmast kom från Högaholmen. Marias bror Jonas Andersson och mor, änkan Kerstin Johansdotter, flyttar också till Björket, där Jonas står som dräng till 1828, då han i stället skrivs i Kåreslätt i byn. Sex barn fick Anders och Maria, men bara några dagar efter att den yngste fötts, dog Maria av "feber" 1833; troligen drabbades hon väl av s.k. barnsängsfeber. Den nyfödde fick leva nästan fyra månader och dog av mässling. Den några år äldre systemen Johanna dog ett år senare av "bölder" .

När Maria dog, var äldsta dottern bara tretton år. Fick hon ta ansvaret för hushållet och familjen? Kunde gamla Kerstin Johansdotter hjälpa till? Man undrar så mycket.

Vid mönstringen 1834 noteras, att Anders Ljung har "Göta canal medaille". Tydligt har han liksom många andra soldater varit kommenderad att hjälpa till med byggandet av Göta Kanal - som hade invigts 1832 efter mer än 20 års arbete. Medalj fick inte vem som helst utan bara den, som särskilt utmärkt sig. Som Ljung alltså gjort.

Vid mönstringarna 1838 och 1841 är Ljung "Sjuk på Roten enligt Atteste" . Attesten 1838 är utfärdad av socknens vice komminister And. Törnberg, som meddelar, att Ljung " ... kan sig omöjligen vid Regementsmötet inställa, hvilket jag på aflagd Embetsed: Så sant mig Gud hjälpe till lif och själ! härmed får bestyrka" . Det gällde, att kunna framvisa en vederhäftig attest.

År 1836 hade Ljung gift om sig med änkan Anna Jonasdotter från Vrigstad. Hon medförde en liten dotter i boet - så småningom föddes ytterligare tre barn i Björket. Fast de båda yngsta, som var tvillingar, dog som späda.

Ljung, som enligt 1841 års husförhörslängd avancerat till vicekorpral, begär och får avsked 1850. Han har "Tjent utmärkt väl" , står det i rullan. Familjen Ljung, nu bara fyra personer, eftersom Ljungs barn i första giftet redan lämnat hemmet, flyttade samma år till Fröjdafällan, där Ljung står som arrendator. Anders Ljung kom att bli den siste soldaten på NO 14 Björket. Enligt 1856 års rulla är NO 14 "Anslaget till Spel i Nummer den 1 Januari 1851". Termen "spel i nummer" avser de förhållanden, som uppstod, när särskilda regementsmusikkårer uppkom under 1800-talet. Där ingick också musikanter ur manskapet. Dessa avlönades genom att vissa soldattorp vakanssattes, varvid rotebönderna fick betala en vakansavgift, som ingick i lönen till musiken. För rotebönderna var detta förmånligt, då de varken behövde underhålla soldat eller torp.

Björket förblir vakant. Obebott är det dock inte. Familjen Ljung följs 1890 av arrendatorn Erik Abrahamsson, som med hustrun Carolina Johansdotter och 2 små söner kommer från Tamjan. Under följande 20 åren i Björket föddes 7 barn till. I 18-19-årsåldern får de tre äldsta sönerna anställning som trumslagare vid Jönköpings regemente med placering i olika socknar. Någon längre tid blev det tydligen inte fråga om - år 1869 noteras, att den då 22-årige Carl Edvard är "rymd till Nord Am. 6/4 1869". Den 16-åriga systemen Anna Christina följer efter samma år men har attest i vanlig ordning. Sedan även sonen Jonas Peter 1870 rymt till Amerika, följer resten av familjen efter 1871. Alla får så småningom vederbörlig attest. Den näst äldste sonen, Claes August, hade flyttat till Jönköping 1868. Emigrerade även han?

Ny arrendator på Björket blev torparen Johannes Svensson på Sjöholm i Örsby. År 1873 flyttade han hit med familjen, d v s hustrun Lisa Maria Lindberg, fyra döttrar och en son. Här föddes två döttrar till.

Johannes och Lisa Maria stannade i Björket ända till 1901, alltså i 28 år, varpå de flyttade till Hägnen i Vallsjö socken för att senare hamna i Fintorp i Hjärtlanda. Barnen hade lämnat hemmet efter hand. Den näst äldsta dottern, Johanna Sofia, hade 1885 gift sig med skräddaren Karl Oskar Fransson (Franzén)

och som nygift bott några år på Johansberg, där sonen Axel, den senare välkände kantorn och folkskolläraren, föddes. Den näst yngsta dottern, Anna Charlotta, var gift Björk i Nässjö och blev farmor till den kände politikern, riksdagsmannen och landshövdingen Anders Björk.

Den siste arrendatorn på Björket blev Karl Johannesson; som närmast kom från en drängtjänst i Ljunga Lillegård och som tidigare bott hos sin mormor i Fälläng. Kalle i Björket, som det snart blev, var nygift med Hilda Charlotta Petersdotter från N. Sandsjö. En son och tre döttrar föddes i ganska rask följd. En "sladddotter" blev det också tio år efter den första kullen.

År 1920 flyttade familjen Johannesson till Vallsjö och ska enligt uppgift vid torpskyltningen ha bott i Karstorp i Skrapstad. Eftersom man tagit ifrån oss våra kyrkböcker, har uppgiften inte kunnat kontrolleras.

Det blev tomt i Björket, åtminstone har ingen skrivits där efter 1920. Om stugan flyttades eller bara fick förfalla, minns ingen längre. När torpskylten sattes upp 1984, fanns rester av husgrunden kvar och finns där kanske än i dag – det enda som påminner om att människor levat och verkat här i flera hundra år.

ST. No 14 Björket

Sold. Måns Jönsson

Sold. Gustaf Månsson

i Bringetofta

Sold. Daniel Larsson

född 1689

Sold. Jonas Pärsson

född 1698

Sold. Oluf Danielsson Ljungqvist född 1699 i Bringetofta

h. Kirstina Pärstr

" 1698

s. Petter

" 1720

död 1736

d. Annica

d. Cathrina

d. Brita

" 1730 i Ljunga

s. Petter

" 1739 " "

död 1739

d. Helena

" 1739 " "

död 1739

Änk. Brita

född 1659

Sold. Göran Bengtsson Ågren

född 1732 i Ljunga

h. Anna Greta

" 1734

s. Niclas

" 1759 " "

Sold. Jöns Nilsson Ågren

född 1737

h. Marta Nilsdtr

" 1732

s. Nils

" 1762

d. Lisa

" 1765 i Ljunga

s. Sven

" 1768 " "

s. Johan

" 1770 " "

d. Stina

" 1773 " "

d. Britta

" 1775 " "

död 1776

Sold. Zacharias Ljung

född 1758

h. Catharina Johansdtr

" 1753

s. Sven

" 1781

d. Lena

" 1784

d. Lisa

" 1787 i Ljunga

d. Stina

" 1790 " "

d. Maria

" 1791 " "

d. Britta Stina

" 1793 " "

Sold. Lars Fors	född 1761		
h. Greta Svensdtr	" 1755		
s. Petter	" 1783		1801 t. Hjärtlanda
s. Johannes	" 1786		1807 t. Sandsjö
s. Jöns	" 1791		1815 t. ?
d. Britta Stina	" 1794		1816 t. Vrigstad
d. Sara	" 1799 i Ljunga		död 1810
Sold. Anders Isacsson Ljung	född 1795 i Ljunga		
1h. Maria Andersdtr	" 1790 "		
d. Lena Catharina	" 1820		1836 t. Vrigstad
d. Anna Stina	" 1823		1836 t. ?
s. Johannes	" 1825		1841 t. Broddagd
s. Gustaf	" 1827		1845 t. "
d. Johanna	" 1829		död 1834
s. Isac	" 1833		död 1833
2h. Anna Jonasdtr	" 1807 i Hultsjö		
hennes d, Lena Sophia Johannesdtr	född 1834 i Vrigstad		
s. Isac	född 1838 i Ljunga		
d. Johanna	" 1846 "		död 1847
d. Christina	" 1846 "		död 1846
Dr. Jonas Andersson	född 1796 i Ljunga		
Änk. Kerstin Johansdtr	född 1753		
Arr. Erik Abrahamsson	född 1821 i Vrigstad		
h. Carolina Johansdtr	" 1824 "		
s. Carl Edvard	" 1847 "	Ljunga	1869 t. N. Amerika
s. Claes August	" 1849 "	"	1868 t. Jönköping
s. Jonas Peter	" 1851 "	"	1870 t. N. Amerika
d. Anna Christina	" 1853 "	"	1869 t. "
d. Lena Sophia	" 1856 "	"	
s. Samuel Johan	" 1859 "	"	
d. Wilhelmina	" 1861 "	"	
d. Hilda Maria	" 1864 "	"	
s. Gustaf Henning	" 1867 "	"	
Arr. Johannes Svensson	född 1829 i Hjälmseeryd		
h. Lisa Maria Lindberg	" 1836 "	Ljunga	
d. Emelia Wilhelmina	" 1861 "	"	1882 t. Nässjö
d. Johanna Sofia	" 1862 "	"	1885 t. Johansberg
d. Hulda	" 1866 "	"	1887 t. Eksjö
s. Carl August	" 1869 "	"	1892 t. Barnarp
d. Fredrika	" 1872 "	"	
d. Anna Charlotta	" 1876 "	"	
d. Jenny Augusta	" 1878 "	"	
Arr. Karl August Emanuel Johannesson	född 1872 i Hylletofta		
h. Hilda Charlotta Petersdtr	" 1877 "	N. Sandsjö	
s. Karl Johan Henrik	" 1901 "	Ljunga	
d. Linnéa Karolina Charlotta	" 1903 "	"	
d. Anna Lilly Albertina	" 1905 "	"	
d. Alma Siri Maria	" 1908 "	"	
d. Ebba Hilda Ellen	" 1918 "	"	